

כ"ב שבט תשפ"ג
13 פברואר, 2023

נכבדינו,

עוצמתה של ישראל ושרידותה תלויים לחלוטין במעמדנו כמעצמת ידע, טכנולוגיה ומדע. אין ברשותנו משאבי טבע רבים או שטחים נרחבים – ההון האנושי הוא זה ששומר על קיומה של מדינתנו. **בימים אלו אנו עדים לתחילתו של תהליך מואץ של כרסום במעמדה של ישראל כמגדלור של מחקר, חדשנות ויוזמה.** אנו, חברי המועצה המדעית של מכון ויצמן למדע (הגוף המאגד את כל הפרופסורים במכון), מתבוננים בדאגה הולכת וגוברת בשינויים הגורמים לכך, אותם מובילה ממשלת ישראל בראשותכם.

ההיסטוריה מראה שחופש אקדמי עומד בבסיסו של מדע פורץ דרך, והכרחי לקיום מחקר ברמה הבינלאומית הגבוהה ביותר. מוסדות אקדמיים מובילים מתקיימים רק במדינות בעלות מסורת רבת דורות של חופש עקרוני ממעורבות משטרית. **אכן חופש אקדמי הינו אחד מביטוייה הנאצלים של הדמוקרטיה.** חופש כזה עומד על שוויון בפני החוק, שמירת זכויות אזרח וחופש הביטוי והדעה, כל אלו ללא חשש משרירות לב. ללא חופש אין יצירה מדעית אמיתית ולא מתקיימת המציאות שהיא נשמת אפו של מכון ויצמן למדע.

נוכח השינויים הקורים כיום במהירות מול עינינו, אנו מרגישים איום משמעותי על החופש האקדמי ואי לכך על יכולתנו להמשיך ולקדם את המדע במדינת ישראל. האיום שאנו רואים על עתידנו המחקרי איננו בחזקת נבואת זעם רחוקה, אלא מציאות קרובה ממש. מדענים בכירים בעולם כבר מבטלים את הגעתם להרצאות וכינוסים במכון ואנו חוששים שגל זה ילך ויגבר. חמור מכך, תלמידים מבטיחים שלנו – דור העתיד של המדע והטכנולוגיה הישראלים – כבר מאמצים הצעות להקים את ביתם המדעי או הטכנולוגי במוסדות אקדמיים וחברות הייטק וביוטק מובילות בארה"ב ואירופה. אנו חרדים שאם תוכניות הממשלה תמומשנה, מכון ויצמן יחווה משבר קיומי: לא נוכל לגייס מדענים מצוינים חדשים, ונחווה עזיבה מסיבית של מדענים קיימים. תהליך כזה יגיע עד כדי פגיעה משמעותית בעוצמתה של מדינת ישראל. דוגמה עדכנית היא התהליך שעברו עמיתינו ההונגרים שבעקבות שינויים משטריים איבדו את תמיכתו של האיחוד האירופי ואת מקומם בקהילה המדעית. היינו רוצים ששרי הממשלה, דובריה ונציגיה בכנסת יעשו כל שביכולתם כדי להבטיח שמדינת ישראל איננה דוהרת למציאות דומה. ללא פעולה נחרצת זאת כיצד נבטיח למדעני העתיד שלנו מציאות של חופש ומדע ללא הגבלות במכון ויצמן, ובאקדמיה הישראלית בכלל?

אנו נמשיך לבצר ולפתח את עוצמתה המדעית של מדינת ישראל כל עוד נוכל לעשות זאת. אנו מכירים בחובתנו לקרב ולשתף את כל המגזרים המרכיבים את הפסיפס הישראלי ביצירה המדעית גם בדורות הבאים. **אנו פונים אליכם: הבטיחו שעתידה של מדינת ישראל ימשיך להיות מבוסס על חופש, דמוקרטיה ומדע.** פיתחו בדו שיח של אמת עם כלל המגזרים המרכיבים את ישראל, שימרו על עצמאותה של הרשות השופטת ועל ערכי השוויון והחופש עליהם מושתתת מדינת ישראל. בצעו שינויים חוקתיים רק תוך הידברות ועל בסיס הסכמה רחבה – עתיד כולנו תלוי בכך.

כאוהבי המדינה, וכממשיכי דרכו של ד"ר חיים ויצמן, מייסד המכון ונשיאה הראשון של מדינת ישראל, אנו קוראים לכם ולשאר מנהיגי הציבור בישראל: לא לשנאה ולא לחד צדדיות. **כן לשותפות ודמוקרטיה, כן לערכים כפי שמבוטאים במגילת העצמאות, כן לביקורת שיפוטית על הממשלה והכנסת.** כל אלו יהיו ערובה לשמירה על השוויון, החופש וזכויות האדם, ומכאן שגם על החופש האקדמי.

בברכה,

חברי המועצה המדעית של מכון ויצמן למדע